

Sirküler No: 3584

Sirküler Tarihi: 20.01.2022

KONU: HİZMET ERBABINA İŞYERİNDE VEYA İŞYERİNİN MÜŞTEMİLATINDA YADA MÜŞTEMİLATI DIŞINDA YEMEK VERİLMESİ DURUMLARINDA VERGİ İSTİSNASI UYGULAMASI VE DİĞER ÖNEMLİ HUSUSLAR.

193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun 23 üncü maddesinin 4108 sayılı Kanunun 16 ncı maddesi ile değişik 8 numaralı bendinde; **hizmet erbabına işverenlerce yemek verilmek suretiyle sağlanan menfaatlerin vergiden müstesna tutulacağı** hükme bağlanmış ve sözü edilen bendin parantez içi hükmünde de aynen, "(İşverenlerce, işyerinde veya müştemilatında yemek verilmeyen durumlarda çalışılan günlere ait bir günlük yemek bedelinin 2022 yılı için 34.-TL'yi aşmaması ve buna ilişkin ödemenin yemek verme hizmetini sağlayan mükelleflere yapılması şarttır. Ödemenin bu tutarı aşması halinde, aşan kısım ile hizmet erbabına yemek bedeli olarak nakten yapılan ödemeler ve bu amaçla sağlanan menfaatler ücret olarak vergilendirilir.)" denilmiştir.

Hizmet erbabına işyerinde veya işyerinin müştemilatında yada müştemilatı dışında yemek verilmesi ile ilgili hususlar 186 SERİ NO'LU GELİR VERGİSİ GENEL TEBLİĞİ'nde aşağıda detaylı olarak açıklanmıştır. **Tebliğ kapsamında;**

1. HİZMET ERBABINA İŞYERİNDE VEYA İŞYERİNİN MÜŞTEMİLATIN-DA YEMEK VERİLMEK SURETİYLE SAĞLANAN MENFAATLER :

a) Yemek Verilmek Suretiyle Sağlanan Menfaatlerin Vergiden İstisnası :

4108 sayılı Kanunla yapılan değişiklik ile; işverenlerce hizmet erbabına işyerinde veya müştemilatında yemek verilmek suretiyle sağlanan menfaatlere ilişkin istisnada yeni bir düzenlemeye gidilmemiş olup, bu istisna aynen muhafaza edilmiştir.

Söz konusu istisnanın uygulanmasında, işverenin işyerinde yemek hazırlatması şart olmayıp, yemeğin dışardan temin edilmesi ve işyerinde ayın olarak yemek verilmesi suretiyle sağlanan menfaat niteliğinde olması yeterli bulunmaktadır.

ÖRNEK 1 : İşveren (A), çalıştırdığı işçilere işyerinde bulunan mutfağını ve yemekhanesini kullanmak suretiyle yemek vermekte olup, yemeğin işçi başına bir günlük bedeli de 50,-TL'dir.

Bu işverenin, yukarıda açıklanan şekilde işçilerine yemek vermek suretiyle sağladığı menfaat, herhangi bir tutarla sınırlı olmaksızın işçiler yönünden vergiden müstesna tutulacaktır.

ÖRNEK 2 : İşveren (D)'nin işyerinde mutfak tertibatı olmayıp, sadece yemekhanesi bulunmaktadır. Bu işveren hazır yemek servisi veren bir firma ile anlaşmıştır. Yemek servisi veren firma, kendi mutfağında hazırlattığı yemeği, işveren (D)'nin yemekhanesinde, personeline servis yapmakta ve işverenden kişi başına yemek bedeli olarak günlük 50.-TL ücret almaktadır.

İşveren (D)'nin, civar lokanta veya yemek verme hizmeti veren firmadan temin ettiği yemeği, **kendi işyerinde personeline sunmak suretiyle sağladığı menfaat de tutarına bakılmaksızın vergide istisna edilecektir.**

b) İşverenlerce İşyerinde veya Müştemilatında Yemek Verilmek Suretiyle Sağlanan Menfaatlerin Gider Yazılması:

Gelir Vergisi Kanununun 40 ıncı maddesinin 2 numaralı bendinde "Hizmetli ve işçilerin işyerinde veya işyerinin müştemilatında iâşe ve ibate giderleri,..." nin, ticari kazancın tespitinde gider olarak indirileceği, 57 nci maddesinin 4 numaralı bendinde, "işçilerin iâşe, ... gideri....."nin zirai kazancın gerçek usulde tespitinde zirai hasıllattan indirileceği, 68 inci maddesinin 2 numaralı bendinde de "Mesleki kazancın elde edilmesi ve idame ettirilmesi için ödenen .....müstahdem ücretleri.."nin serbest meslek kazancının tespitinde, mesleki hasıllattan indirileceği hükme bağlanmıştır.

Yukarıda açıklanan şekilde işverenler tarafından; işyerinde veya işyerinin müştemilatında, hizmet erbabına yemek vermek suretiyle sağlanan menfaatler, ticari, zirai ve mesleki kazancın gerçek usulde tespitinde, hasıllattan gider olarak indirilebilecektir.

Bu uygulamada sözü edilen giderlerin, Vergi Usul Kanunu ve bu Kanunla ilgili olarak yayımlanan Genel Tebliğlerde belirtilen esaslara göre tevsik edileceği tabiidir. Ancak, ücret sayılarak vergiden istisna edilen bu menfaat için işverenlerce ayrıca ücret bordrosu düzenlenmesi zorunluluğu bulunmamaktadır.

2. İŞVERENLERCE İŞYERİ VEYA İŞYERİNİN MÜŞTEMİLATI DIŞINDA KALAN YERLERDE HİZMET ERBABINA YEMEK VERİLMEK SURETİYLE SAĞLANAN MENFATLER:

a) İşyeri veya İşyerinin Müştemilatı Dışında Kalan Yerlerde Yemek Verilmek Suretiyle Sağlanan Menfaatin Bir Günlük Tutarının 34,-TL'lik Kısmının Vergiden İstisna Edilmesi:

Gelir Vergisi Kanununun değişik 23/8 inci maddesinin parantez içi hükmünde, "(İşverenlerce, işyerinde veya müştemilatında yemek verilmeyen durumlarda çalışılan günlere ait bir günlük yemek bedelinin 2022 yılı için 34,- TL'yi aşmaması ve buna ilişkin ödemenin yemek verme hizmetini sağlayan mükelleflere yapılması şarttır. Ödemenin bu tutarı aşması halinde, aşan kısım ile hizmet erbabına yemek bedeli olarak nakten yapılan ödemeler ve bu amaçla sağlanan menfaatler ücret olarak vergilendirilir.)" denilmiştir.

Buna göre, söz konusu istisna hükmünün uygulanmasında;

- İşverenlerce yemek bedeli, doğrudan yemek verme hizmetini sağlayan veya bu işe aracılık eden kuruluşa ödenecek (hizmet erbabına ödenmeyecek),
- **Yemek bedelinin fiilen çalışılan günlere ait bir günlük tutarı 34,-TL'yi aşmayacak veya aşması halinde 34,- TL'lik kısmı istisnaya konu edilecek** (fiilen çalışılmayan günler için de yemek bedeli ödenmesi halinde, bu ödeme istisna kapsamının dışında kalacak),
- Yemek bedeli faturası (götürü usule tabi olan mükellefler için gider pusulası), işveren adına düzenlenecektir. Ancak, faturaya veya gider pusulasına yemek yiyen hizmet erbabının adı ve soyadı ile yemek yediği gün sayısı bir liste halinde eklenecektir.

Bu şartlar çerçevesinde işverenlerce, hizmet erbabına civar lokantalar veya yemek verme hizmeti sağlayan kuruluşlar vasıtasıyla temin edilen, menfaatler vergiden istisna edilecektir.

Yemek bedelinin bir günlük tutarının 34,-TL'yi aşması halinde aşan kısım, ücret olarak vergilendirilecektir.

Bu istisnanın uygulanmasında işverenlerin, bazı personeline işyerinde veya müştemilatında, bazı personeline de civar lokantalar veya yemek verme hizmetini sağlayan yerlerde yemek vermesi halinde; personele işyerinde veya müştemilatında

yemek vermek suretiyle sağlanan menfaatler, yukarıda (1/a bölümünde) açıklanan esaslar çerçevesinde vergiden istisna edilecektir. Ayrıca personele, civar lokantalar veya yemek verme hizmetini sağlayan yerlerde yemek verilmesi halinde de bu yemek bedellerinin bir günlük tutarı, 34,- TL'yi aşmaması şartıyla bu bölümde açıklanan esaslar çerçevesinde vergiden istisna edilecektir.

ÖRNEK :

İşveren (A), çalıştırdığı 8 işçisine, civar lokantalardan birisi ile anlaşarak öğle yemeği yedirilmesini sağlamıştır.

İşveren (A), lokanta ile yaptığı anlaşma uyarınca işçilerine sadece mesai günlerinde öğle yemeği yemeleri için yemek kuponu almış ve bir işçinin bir günlük yemek bedeli olarak katma değer vergisi hariç 20,-TL ödemeyi kabul etmiştir.

Lokanta işletmesi, 8 işçi için kişi başına Katma Değer Vergisi hariç günlük (20 x 8 =) 160 TL hesabından hareket ederek, Ocak ayında fiilen çalışılan 21 işgünü dikkate almak suretiyle, işveren (A)'ya gönderdiği faturada, yemek bedeli olarak toplam (160 x 21 =) 3.360,- TL göstermiştir.

Bu örnekte, kişi başına civar lokantada yedirilen yemekle sağlanan menfaatin fiilen çalışılan günlere ait bir günlük tutarı 34,- TL'yi aşmadığı için, bu suretle hizmet erbabına sağlanan menfaat vergiden istisna edilecektir.

b) Hizmet Erbabına Civar Lokantalarda veya Yemek Verme Hizmeti Sağlayan Kuruluşlarda Yemek Verilmek Suretiyle Sağlanan Menfaatin Gider Yazılması :

Bilindiği üzere, 193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun 61 inci maddesinde, ücret; işverene tabi ve belirli bir işyerine bağlı olarak çalışanlara hizmet karşılığı verilen para ve ayınlar ile sağlanan ve para ile temsil edilebilen menfaatler olarak tanımlanmış,

Ücretin ödenek, tazminat, kasa tazminatı (Mali sorumluluk tazminatı), tahsisat, zam, avans, aidat, huzur hakkı, prim, ikramiye, gider karşılığı veya başka adlar altında ödenmiş olması veya bir ortaklık münasebeti niteliğinde olmamak şartı ile kazancın belli bir yüzdesi şeklinde tayin edilmiş bulunmasının onun mahiyetini değiştirmeyeceği hükme bağlanmıştır.

Öte yandan, 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 238 inci maddesinin birinci fıkrasında, işverenlerin her ay ödedikleri ücretler için "Ücret bordrosu" tanzim etmeye mecbur oldukları; Gelir Vergisi Kanununa göre vergiden muaf olan ücretlerle götürü ücret üzerinden vergiye tabi hizmet erbabına yapılan ücret ödemeleri için bordro tanzim edilmeyeceği hükme bağlanmıştır.

Bu hükümlere göre işverenler, civar lokantalardan veya yemek verme hizmeti sağlayan diğer kuruluşlardan hizmet erbabına yemek vermek suretiyle sağladıkları menfaatlerin vergiden istisna edilecek kısmı ile vergiye tabi olacak kısmını belirlemeleri bakımından, ücret bordrosunda bu hususu göstermek zorundadırlar. İşverenler yaptıkları bu ücret ödemelerini ücret bordrosuna dayandırarak, genel hükümlere göre gider yazacaklardır. Lokantalar veya yemek verme hizmetini sağlayanlardan alınan faturalar (götürü mükellefler için gider pusulası), bu bordronun eki niteliğinde gider belgesi kabul edilecektir.

3. İSTİSNA UYGULAMASINA YEMEK BEDELİNE KATMA DEĞER VERGİSİ DAHİL EDİLMEMEYECİKTİR :

31.12.1984 tarih ve 18622 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 9 Seri No.lu Katma Değer Vergisi Genel Tebliğinin 8 inci bölümünde, "Katma değer vergisi uygulamasında personele sağlanan menfaatlerden aşağıda sayılanlar vergiye tabi tutulmayacaktır.

a) Personele işyerinde veya müştemilatında yemek verilmesi,

.....
.....
.....

İşletmenin iktisadi faaliyetini yürütebilmesi için yapılan ve işletmede yaratılan katma değer bir unsuru olan bu masraflar, maliyetin bir parçası olduğundan, personele tahsis sırasında vergiye tabi tutulmayacak, bu mal ve hizmetlerin iktisabında yüklenen vergiler ise genel hükümlere göre indirim konusu yapılabilecektir." denilmektedir.

Buna göre, işverenlerin işyerinde veya müştemilatında hizmet erbabına yemek vermek amacıyla satın aldıkları mal ve hizmetler nedeniyle yüklenen vergiler, mal ve hizmet bedeline dahil edilmeyecek ve indirim konusu yapılacaktır.

Öte yandan, işverenlerin civar lokantalar veya yemek verme hizmeti sağlayan yerlerden, personeline yemek vermek suretiyle sağladığı menfaatler için de bir günlük 34,-TL'lik yemek bedeline katma değer vergisi dahil bulunmamaktadır. Yemek bedelinin 34,-TL'lik kısmı, yukarıda da açıklandığı üzere, vergiden istisna edilecek bu bedele isabet eden katma değer vergisi işverenlerce indirim konusu yapılacaktır.

Yemek bedelinin tutarının 34,-TL'yi aşması halinde, aşan kısım (istisna tutarına isabet eden katma değer vergisi hariç olmak üzere) net ödenen ücret olarak kabul edilecek ve vergiye tabi tutulacaktır.

ÖRNEK :

İşveren (D)'nin, civar lokantaların birisi ile yaptığı anlaşmaya göre işçisine yemek vermek suretiyle sağladığı menfaatin bir günlük tutarı (katma değer vergisi dahil) 50,- TL'dir.

Bu işveren, işçisi için hazırlayacağı ücret bordrosunda, yemek bedelinin 34,-TL kısmını vergiden istisna ücret gösterecek, bu bedele ait $(34 \times \%8 =)$ 2,72 TL katma değer vergisini indirilecek katma değer vergisi hesabına aktaracak, geri kalan $[50,-TL - (34 + 2,72) =]$ 13,28 TL'si net ödenen ücret olarak kabul edip, bu ücretin brütünü hesaplamak suretiyle vergilendirecektir.

İşyerinde veya işyeri dışında yemek veren/verecek olan işveren veya yetkililerinin yukarıdaki hususlara uymalarını, mevcut uygulamalarını gözden geçirmelerini önemle hatırlatırız.

Bilgilerinize sunar, sağlıklı günler dileriz.

Ş.A. Yeminli Mali Müşavirlik A.Ş.